

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 001-08/13-2 EPA 1208-VI
Ljubljana, 3. 7. 2013

Državni svet Republike Slovenije je na 9. seji 3. 7. 2013, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06), sprejel naslednje

M N E N J E

**k Dopolnjenemu predlogu resolucije o nacionalnem programu za
jezikovno politiko 2014-2018 (ReNPJP14-18)**

Državni svet dopolnjeni predlog resolucije **podpira**.

Državni svet ocenjuje, da dopolnjeni predlog resolucije ustrezno opredeljuje odgovornost države do uresničevanja in nadgrajevanja jezikovne politike. Nacionalni program jezikovne politike, upoštevajoč zgodovinsko tradicijo in ohranjanje jezikovne identitete, sledi sodobni slovenski jezikovni stvarnosti skladno z možnostmi in zahtevami večjezične družbe. Resolucija posebno skrb namenja ohranjanju in razvijanju obsega, vitalnosti in dinamičnosti slovenskega jezika na različnih strokovnih področjih. Predlagani nacionalni jezikovni program temelji na temeljni človekovi pravici posameznikov do rabe svojega jezika in povezovanja v jezikovne skupnosti. Slovenska jezikovna politika pa mora omogočiti in spodbujati, da slovenski jezik kot materinščina pri slovenskih govornikih ostaja in se razvija kot prevladujoča izbira. Sistematično razvijanje jezikovnih veščin, spretnosti in sodobnih komunikacijskih tehnoloških poti spodbuja krepitev njene polne funkcionalnosti in vzgaja samozavestne ter motivirane govorce slovenskega jezika, ki je tudi eden od uradnih jezikov v Evropski uniji. S tem Republika Slovenije zagotavlja prevladujočo vlogo slovenskega jezika v uradnem in javnem življenju znotraj države.

Resolucija izraža tudi skrb za vzpostavitev razumevajočega okolja pri uresničevanju jezikovnih pravic govorcev s posebnimi potrebami s posebnostmi izražanja in komuniciranja na vseh področjih javnega življenja.

Državni svet izpostavlja vprašanje, ali bodo predvideni ukrepi za uresničevanje programskih ciljev zagotovili razvoj slovenskega jezika, še posebej tudi kot strokovnega oziroma znanstvenega jezika, in ali bodo omogočili ohranitev in krepitev slovenskega jezika kot osrednjega medija za sporazumevanje na vseh ravneh jezikovnega izražanja oziroma opismenjevanja. Državni svet izraža zaskrbljenost nad odnosom države do vsakdanje rabe jezika v praksi, kot na primer v državnih ustanovah oziroma v vseh javnih institucijah, in v državnih aktih. Državni svet poudarja, da je treba v predvidenih akcijskih načrtih za uresničitev programskih ciljev določiti smernice in navodila, ki bodo javne uslužbenke motivirala in usposobila za izvajanje jezikovnopolitičnih ciljev. Izražena je zaskrbljenost o možnostih razvoja slovenskega strokovnega oziroma znanstvenega jezika, saj imajo npr. objave znanstvenih tekstov v tujih revijah, ki so eden izmed habilitacijskih pogojev, prednost pri pred objavami v slovenskem znanstvenem tisku. Zato morajo univerze in ostali

visokošolski zavodi kljub vpetosti v mednarodno visokošolsko in poslovno večjezikovno okolje ohraniti in pomembno spodbujati prednostno vlogo slovenščine kot pedagoškega in znanstvenega jezika.

* * *

Državni svet ugotavlja, da je Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport predlog resolucije obravnavala na 5. seji 19. 6. 2013 in Odboru Državnega zbora za kulturo predlagala, da sprejme njene predloge za spremembo in dopolnitev besedila predloga resolucije. Državni svet tudi ugotavlja, da je Odbor za kulturo predlog resolucije obravnaval na 3. seji 28. 6. 2013 in sprejel predloge komisije za spremembe in dopolnitve v zvezi:

- z usposobljenostjo govorcev in učečih se za učinkovito sporazumevanje v slovenskem jeziku, temelječem na ustreznem znanju in pozitivnem odnosu do jezika;
- s sistematičnim spremljanjem bralne in funkcionalne pismenosti ter spodbujanjem raziskav o slabostih, prednostih in izzivih jezikovne politike in izobraževanja s poudarkom na pismenosti;
- s posodobitvijo slovenskega brajevega točkopisa in
- z jezikovno politiko na univerzah, ki naj uveljavi, da slovenski profesorji slovenskim študentom ne predavajo v tujem jeziku.

Državni svet ugotavlja, da nekateri predlogi komisije niso bili upoštevani, in sicer glede odgovornosti za razvijanje sporazumevalne zmožnosti pri pouku materinščine, saj je to naloga vseh izobraževalnih področij oziroma predmetov, in glede usposabljanja učiteljev in ravnateljev za ustrezen pedagoški jezik v slovenskem jeziku.

Državni svet zato predlaga Državnemu zboru, da v nadaljevanju postopka sprejme še naslednjo dopolnitev k dopolnjenemu predlogu resolucije:

- Podpoglavje 2.1.8 Govorci s posebnimi potrebami

K 4. cilju se doda naslednji ukrep:

"- razvoj informacijske komunikacijske tehnologije s sodobnimi rešitvami in aplikacijami v slovenskem jeziku, prilagojene osebam s posebnimi potrebami,"

H Kazalnikom se doda:

"- število nadgrajenih kakovostnih aplikacij v slovenskem jeziku in njihova vgradnja v programsko opremo,"

K Predvidenim učinkom se doda:

"- dostopnost in uporaba kakovostnejših programskih aplikacij v slovenskem jeziku,"

Obrazložitev: predvideni ukrepi za omogočanje alternativnih poti sporazumevanja morajo slediti razvoju informacijsko komunikacijskih tehnologij in ustreznim aplikacijam v slovenskem jeziku. Poleg razvoja omenjenih tehnologij je treba omogočiti njihovo vgradnjo v sodobne naprave in programsko opremo.

Mitja Bervar
predsednik